

samme Omfang, hvad enten Lovforslaget bliver vedtaget eller ikke, og hvad enten det bliver vedtaget med eller uden den nye § 6. Jeg tror altsaa ikke, at der for de ærede Medlemmer, som for at opnaa en endelig Afslutning af denne Sag maatte være tilbøjelige til at bringe et stort Offer, er nogen stor Opfordring til at stemme den foreslåede nye Paragraph ind i det Haab, at man derved skulde kunne naa det, som vi alle saa meget ønske, nemlig No i disse Spørgsmaal.

Judenrigsministeren: Jeg tør naturligtvis ikke paa staar, at der, naar Endringsforslaget om Indsættelsen af en ny § 6 vedtages, skulde indtræde nogen No. Men det er imidlertid min Tro, at man fra alle Sider ønsker, at komme til en vis No med denne Sag, i det Mindste for en Tid. Og hvad der i alt Fald er klart for mig, det er dette, at der som det høje Thing med Hensyn til det foreliggende Punkt fastholder sin Afstemning fra forrige Behandling, da vil det ikke kunne undgaa at komme til at se Lovforslaget igjen, ventelig forsynet med den Paragraph, som man sidste Gang her vægrede sig ved at vedtage. — Det er meget muligt, at de ærede Medlemmer, som have talt til Fordel for de 50-aarige Forpagtninger, have betænket deres Betragtning, at disse Forpagtninger, saaledes som de nu ere blevene, ikke ere meget fristende for Godseierne; jeg tør ikke benegte det, thi jeg mangler Erfaring i saa Henseende. Men jeg maa bede det ærede Thing om at erindre, at hele denne Lovgivning om de 50-aarige Forpagtninger ogsaa har en Historie, og til denne hører det, at da det Lovforslag, der senere blev til Loven af 25de Juni 1870, kom ind i det andet Thing, krævedes der megen Anstrenge for at faa det nævnte Thing til ikke at forandre det til en Lov, som gik ud paa overhovedet at forbyde disse Forpagtninger. — Hvad min Skilling til hele dette Punkt angaar, da vil de ærede Herrer erindre, at jeg hører til dem, som mene, at disse Forpagtninger væsentligst kun ere blevene brugte for at undbrage sig de Foranstaltninger, som Loven af 19de Februar 1861 fastslog til Fæsternes Dækk. Og selv om det maatte være saa, at Overdragelsen af

1/4 af de ledige Fæstegaarde i Forpagtning ikke i og for sig er meget, saa er det dog alligevel en meget betydelig Del overfor det Faktum, at der før 1861 ikke var Noen, der brugte disse Forpagtninger. Jeg nævner for mit Bedkommende ikke nogen Civil om, at de ere blevene brugte paa den af mig nyss angivne Maade. Thi det er dog i og for sig ellers høist betydeligt, at man ikke har brugt dem fra den Tid, da de bleve indrømmede, nemlig i 1792, og indtil 1861, og at man først kom til at tænke paa, at de eksisterede, om jeg saa maa sige, i 1861. Det, at 1/4 af de siden den Tid fæstede Gaarde er blevene bortforpagtet paa langt Aaremaal, er netop derfor for mig et Vidnesbyrd om, at man for Godseiernes Bedkommende har fundet disse Forpagtninger bekvemmere end det almindelige Fæsteforhold, saaledes bearbejdet, som det blev ved Loven af 19de Februar 1861. — Der er jo neppe nogen Civil om, at den nævnte Lov fik de Bestemmelser, som den fik, ikke blot for at fiksre Fæstebønderne mod visse for dem uheldige Chancer, som indeholdtes tidligere i Fæsteforholdet, men ogsaa, og det i en væsentlig Grad, for at bringe Godseierne til at overveie, om de dog ikke maatte finde det forstandigt og rigtigst at se at flassse Fæstevæsenet helt ud af Verden paa den eneste Maade, som vi vist alle ere enige om tjener begge Parter bedst, nemlig ved frivillige Overenskomster mellem Eier og Bruger. At dette var den Tanke, som egentlig var den ledende ved Loven af 19de Februar 1861, støtter sig ikke blot derpaa, at den nævnte Lov indeholder forskellige Bestemmelser til Fordel for Fæsterne, men ydermere derpaa, at Loven jo tillige indeholder en direkte Opmuntring for Godseieren til at afflasse Fæsteforholdet, det Forhold, hvori en stor Del af den agerbrugende Befolkning ikke tillige er Eier af den Jord, som den driver. — Jeg kan meget godt forstaa, at de Herrer, som overhovedet ikke ønske nogen yderligere Lovgivning paa dette Omraade, finde det rigtigst at stemme mod Endringsforslaget om den nye § 6, men jeg tillader mig at opfordre derimod alle de ærede Medlemmer, som ønske, at der fremdeles skal lovgives paa dette Omraade, og at man skal gaa frem ad den Vej, som dette Lovforslag